

fremdeles interesse for torvstrø fra oversjøiske importører. Grunnlaget for en videre økning av vår torvstrøproduksjon er derfor til stede.

Ole Lie.

MYRENE I HITRA HERRED, SØR-TRØNDELAG FYLKE.

Av konsulent Osc. Hovde.

Hitra Herred utgjør den nordre og midtre del av øya Hitra i Sør-Trøndelag fylke. Dessuten omfatter herredet en rekke øyer og holmer nord for «Fast-Hitra». Geografisk angitt ligger herredets ytterpunkter mellom parallellene $63^{\circ} 31' 38''$ og $63^{\circ} 42' 33''$ nordlig bredde og mellom meridianene $1^{\circ} 44' 48''$ og $2^{\circ} 12'$ vestlig lengde, regnet fra Oslo meridian.

Til lands grenser herredet til de 3 andre herreder på Hitra, nemlig i øst til Fillan, i sør til Sandstad og i vest til Kvenvær. I nord begrenses herredet av fjorden mellom Hitra og Frøya — Frøyfjorden.

Herredets totalareal er ifølge N.G.O.'s oppgaver angitt til 217,76 km², hvorav 204,82 km² er landareal.

Folkemengden (hjemmehørende) var i 1946 oppgitt til 1508 personer, og 7,4 innbyggere pr. km², som er det samme som gjennomsnittet for rikets bygder.

Hitra herred er temmelig kupert, som øya Hitra for øvrig, men her er ingen høye fjell. De største høyder finnes på grensen mot Sandstad, hvor Ælsfjellet går opp til vel 300 m o. h. Det meste av herredet ligger på Hitra, men Dolmøy og Helgebostadøy er også øyer av betydelig størrelse. Den nordre del av herredet er så godt som skogbar, men i dalene lenger inne i Hitra er betydelige skogarealer, særlig av furu. Ifølge «Jordbrukstillingen av 1949» har de bruk som er med i tellingen vel 26 km² produktiv skog, hvorav vel 25 km² er barskog. Skogtellingen*) regner med vel 41 km² produktiv skog i alt.

Jordbruksarealet er oppgitt til vel 5500 dekar, hvorav nesten 4500 dekar er dyrka. Dette areal er fordelt på 232 bruk, og gjennomsnittsstørrelsen på brukene blir således ca. 24 dekar. Arealet av åpen åker utgjør bare 19 % av den dyrka jord.

Av dyrkbart, udyrka areal oppgir foran nevnte jordbrukstilling ca. 1780 dekar fastmark og vel 2300 dekar myr på de bruk som er med i tellingen.

I likhet med Sandstad og Fillan er også Hitra et typisk kystherred, med lang strandlinje og gode havner. Det er derfor naturlig at havet danner næringsgrunnlaget for en stor del av befolkningen. Ved «Folketellingen av 1946» var 618 personer knyttet til fiske, fangst og

*) Jfr. «Jordbrukstillingen av 1949», hefte 1, tabell 2, rubrikk 39.

sjøfart, mens 578 personer hadde jordbruk, gartneri og skogbruk som hovednæring.

Av tidligere myrundersøkelser i Hitra herred, kan nevnes Trøndelag Myrselskaps kartlegging og boring av det såkalte Blåskogfeltet, som ligger dels i Hitra og dels i Fillan herred. Selskapet Ny Jord har anlagt 6 nye bruk på Stormyr sør for Barmfjorden.

Fjellgrunnen er dannet av grunnfjellsbergartene gneis og granitt. Sør for Meland og på Helgebostadøya er tidligere uttatt en del kobberkis. Det finnes også betydelige kalkfelter i nærheten av kobberforekomstene.

De løse jordlag består mest av myrer, morener og marine avleiringer. Disse siste har dannet sand og leirlag under den marine grense, som nå ligger i en høyde av ca. 75 m o. h.

Myrinventeringen i Hitra herred er en fortsettelse av det samarbeide mellom Trøndelag Myrselskap og Det norske myrselskap som ble innledet med myrinventeringen i Sandstad herred i 1953. Planen var å undersøke alle herreder på Hitra, og det er nå bare Kvenvær herred som gjenstår. Markarbeidet er utført av forfatteren etter samme plan som før.*) Analysene er foretatt av Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon i Trondheim.

Kartgrunnet er N.G.O.'s originalkopier i mst. 1:50.000. Disse kopiene er nyttet under markarbeidet, og myrene er krokert inn på dem likesom kartet ellers er å jourført med hensyn til nye veier. Et nytt kart over myrene i herredet er her reproduisert i mst. 1:200.000.

Myrarealet utgjør 5400 dekar eller 2,1 % av landarealet. Det representerer 3,6 dekar myr pr. innbygger.

Myrtypene er stort sett de samme som i Sandstad og Fillan, og myrarealet er fordelt med 35,0 % på grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, 0,5 % på grasmyr av starrtypen og 0,4 % på grasmyr av andre typer, dessuten med 48,2 % på grasrik kvitmosemyr, 3,9 % på lyngrik kvitmosemyr, 1,8 % på furuskogmyr og 10,2 % på lyngmyr. Arealet av avvirkbar brenntorvmyr utgjør ca. 360 dekar med ca. 400.000 m³ råtorv. Brenntorven er ofte av mindre god kvalitet. Strøtorv av betydning fantes ikke innen Hitra herred.

Plantebestanden er karakterisert ved de samme arter som ble påvist i Sandstad.***) Dessuten er det i vegetasjonsprøver fra Hitra, av konservator Johannes Lid, Oslo, funnet rose-torvmose (*Sphagnum Warnstorffianum*), blank-torvmose (*S. plumulosum*), stivtorvmose (*S. compactum*), bjørke-torvmose (*S. subsecundum* v. *auriculatum*) og flere levermoser, sigdmoser, filtmoser og bladmoser. Vegetasjonen er ellers preget av nøysomme og lite kravfulle planteslag.***)

*) Jfr. Aasulv Løddesøl: Det norske myrselskaps myrinventeringer. Meddelelser fra Det norske myrselskap, 1941.

**) Jfr. Osc. Hovde: Myrene i Sandstad. Medd. fra D.N.M., 1954.

***) Jfr. Aasulv Løddesøl og Johannes Lid: Myrtyper og myrplanter, Grøndahl og Søns Forlag, Oslo 1950.

Av jordprøver ble uttatt 9 stk. til kjemisk analyse, nemlig 5 fra grasmyr (myrull-bjønnskjegmyr), 3 fra grasrik kvitmosemyr og 1 fra lyngmyr. Volumvektene av vannfri jord svinger mellom 69 og 178 g pr. l, med fra 3,1 til 29,2 % aske. Kvelstoffinnholdet er lavt i 2 prøver, ikke tilfredsstillende i 4 prøver, nesten tilfredsstillende i 2 prøver og godt i 1 prøve, ifølge svensken Hj. v. Feilitzen's vurdering. *) Kalkinnholdet er lavt i alle prøver og helt nede i 40 kg pr. dekar til 20 cm dybde. Fosforinnholdet er fra 1,2 til 7 mg pr. 100 gram lufttørr jord, det vil si temmelig lavt, mens kaliuminnholdet er fra 8 til 25,2 mg pr. 100 g, og altså noenlunde bra for enkelte grasmyrprøver. Angående innholdet av undersøkte mikronæringsstoffer så bemerker landbrukskjemiker O. Braadlie til analysene at kobberinnholdet er lite i alle prøver (i nr. 5 antakelig noenlunde tilstrekkelig). Manganinnholdet er lite i alle prøver, unntaken i prøve nr. 6 hvor det antakelig er tilstrekkelig. Borinnholdet er karakterisert som lite i alle prøver.

Jordreaksjonen er sterkt sur i 7 prøver (som viser pH-verdier mindre enn 5,0) og middels sur i 2 prøver (med pH-verdier mellom 5 og 6).

Høyden over havet. Myrene ligger i en høyde av 5 til 100 m o. h., men storparten av arealet ligger i 40—60 m høyde. Det gjelder således myrarealene ved Blåskogvatnet og storparten av Strømsdalen.

Det friske moselag på myrene er av liten mektighet. De grasrike mosemyrer har størst moselag med 10—20 cm, de lyngrike mosemyrer og lyngmyrene mindre og grasmyrene fra 0—8 cm.

Myr dybden ble målt på vel 300 steder og varierte fra 0,3 til over 5 m. Den minste nevnte dybde er minimumsgrensen for humuslagets mektighet på ugrøftet myr, og det finnes betydelige arealer med dette lavmål. Dybder på over 5 m ble målt bare på noen få steder, men derimot er 3—4 m dybde temmelig alminnelig. Vanligst er imidlertid dybder på 1—2 m.

Undergrunnen består mest av grus og sand. Under de lavestliggende og dypeste myrer finnes ofte leirblandet grus og sand eller ren havleire. De helt grunne myrer ligger ofte direkte på fjell.

Formoldingen er høyst forskjellig, fra helt uformolda kvitmosemyr på Helgebostadøya og ved Sætervatnet m. fl. steder til fullstendig formolda grasmyr og lyngmyr ved Blåskogvatnet, vest for Strøm og andre steder. De mest vanlige formoldingsgrader er dog 2 og 3, det vil si svakt til noenlunde vel formolda.

Fortorvingen er til dels høy allerede i 0,5 m dybde, men det

*) Jfr. Aasulv Løddesøl: Myrene i næringslivets tjeneste. Grøndahl og Søns Forlag, Oslo 1948.

er ikke så utpreget brenntorv høyt i profilet her som i Sandstad. Brenntorven i dypere lag er også av mindre god kvalitet.

De topografiske forhold ved myrene i Hitra er omtrent de samme som i Sandstad og Fillan. Myrene ligger spredt og er oppdelt av snauberg og vatn. Det er derfor vanskelig — og spesielt økonomisk — å kunne nytte enkelte av myrene rasjonelt, da det krever adkomstveier.

Dreneringsforholdene er også av samme grunn mindre gode, og det vil ofte bli uforholdsmessig kostbart å tørrelegge de mange småmyrer. Betydelige myrarealer er også avhengig av vannstanden i større og mindre vatn, og eventuelle senkningsarbeider vil neppe være økonomisk forsvarlig.

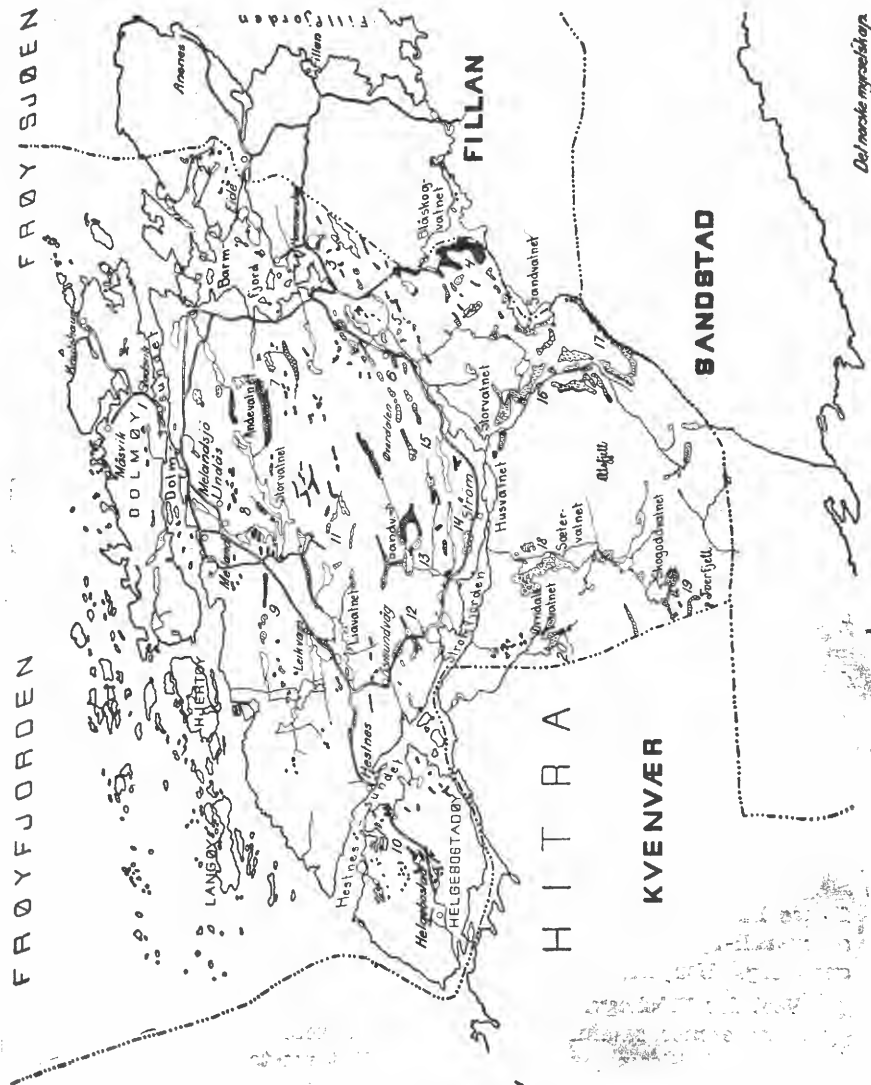
Feltvis beskrivelse av myrene i Hitra herred.

Herredets myrareal er inndelt i 20 noenlunde naturlig avgrensede områder, som hver har fått et nr. på kartet. Myrarealet innen hvert område er som følge av naturforholdene av forskjellig størrelsesorden, nemlig fra 20 til 1780 dekar. De av disse områder som kan tenkes å få betydning som dyrkingsjord eller annen rasjonell utnyttning i noenlunde nær framtid, skal omtales mer detaljert i den rekkefølge de er undersøkt.

På Dolmøya (kartfig. nr. 1) er det flere småmyrer på opptil 5 dekar som er nesten avtorva. Myrenes samlede areal utgjør ca. 50 dekar. Det meste er lyngmyr med grasmyrflekker. Overflaten er temmelig tuet og moselaget tynt med noenlunde vel formolda torv under. Dybden er fra 0,5 til nesten 2 m. Undergrunnen består av grus, sand og fjell. Her er ubetydelig brenntorv igjen. Myrene er brukbare for dyrking, men den spredte beliggenhet mellom bergknauser reduserer dyrkingsverdet.

Nord for Eide og sør-aust for Barmfjorden (kartfig. nr. 2 og 3) finnes henimot 100 dekar lyngmyr og grasmyr, sistnevnte vesentlig av myrull-bjønnskjeggtypen, fordelt på en rekke småmyrer mellom snauberg. Utnyttelsesmulighetene er små unntatt til naturbeiter.

Vest for Blåskogvatnet (kartfig. nr. 4) er landskapet mer jevnt og myrene mer sammenhengende. Her finnes således flere større myrfelter på tilsammen ca. 720 dekar. Det meste, eller vel 7/10 av dette areal, er grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Det øvrige areal er fordelt mellom lyngmyr, grasrik kvitmosemyr og ganske lite starrmyr. Her er myroverflaten bra jevn, og dreneringsforholdene stort sett gode med avløp til Blåskogvatnet og Sandvatna. Det er bare den grasrike mosemyra som har litt moselag øverst, og det meste av myrene er noenlunde vel til vel formolda. Dybden er mellom 0,3 og 2,5 m med 1,3 m som middeldybde for 26 spredte borer. Undergrunnen består av grus og sand, delvis med noe leirblanding. Stort sett kan arealet karakteriseres som noenlunde god til god

KART
 OVER MYRENE I HERREDET
HITRA
 SØR-TRØNDELAG FYLKE
 Udarbejdet eller N.G.O.'s karter
 og egne undersørelser
 Af konsulents Ose, Nordt.
 1955

TEGNSFORKLARING

- Lyngrøn mosemyr
- Grønrik mosemyr
- Grøsmyr
- Lyngrøn myr
- Furu-skogmyr
- Morener
- Fjellgrunn
- Andet areal

Del nordre myrskolep

dyrkingsmyr. Det meste av området er innkjøpt av selskapet Ny Jord til bureising. Her er påbegynt dyrking på et par bruk, men brukerne har gått fra brukene igjen. Det er grøftet en del, men ikke noe er ferdig dyrket. Ny Jord har arbeidet vei fra Barmfjorden og inn på feltet.

Vest for Øverdalen og Barmfjorden (kartfig. nr. 6 og 7) er det mest snauberg med spredte myrfelter i små dalsenkninger. På søre del av området er en del furuskog. Her finnes et par større myrer sør-øst for Andevatnet, men ellers er myrflekkene små. Hele myrarealet innen området utgjør vel 300 dekar, hvorav omtrent halvparten er grasmyr, vesentlig av myrull-bjønnskjeggtypen, men med litt starrmyr og rein grasmyr. Av den annen halvpart er omtrent 2/3 kvitmosemyr og 1/3 lyngmyr. Mosemyra består mest av den grasrike typen. Myrene er noe tuet og for det meste svakt til noenlunde vel formolda. Fortorvingsgraden er oftest lav, men her kan dog regnes med ca. 70 dekar brenntorvmyr med rundt regnet 100.000 m³ råtorv av brukbar, men ikke særlig god brenntorvkvalitet. I myrene er en del rot. Innenfor dette område finnes den største brenntorvmasse i herredet. Myrdybden varierer fra 0,5 til 4 m med 1,9 m i gjennomsnitt for 29 boringer. Undergrunnen består av grus og sand med en del stein. Grasmyra er av noenlunde god til god kvalitet dyrkingsmessig sett, de andre typer er mindre gode. De største arealer er verd oppmerksomhet som tilskuddsjord eller kulturbeite, da dreneringsforholdene her er bra.

Mørkedalen og området nord for Liavatnet (kartfig. nr. 9) inneholder tilsammen ca. 100 dekar myr i mange små flekker. Landskapet består mest av snaufjell, og myrene har vanskelige dreneringsforhold. Det er i grunnen bare myrene i Mørkedalen som er såpass nær vei at de med fordel kan utnyttes. Det myrareal som ligger i Mørkedalen utgjør ca. 60 dekar, likt fordelt mellom grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og grasrik kvitmosemyr. Dybden er fra 0,5 til 3,5 m, undergrunnen består av leire og grus. Grasmyra er vel formolda god dyrkingsmyr, og mosemyra er noenlunde god, men dreneringsforholdene er til dels noe vanskelige. Her finnes en del brukbar brenntorv.

På Helgebostadøya (kartfig. nr. 10) ligger myrene meget spredt og består av bare småklatter mellom snaue fjellknauser på vestre og skogåser på østre del av øya. Det samlede myrareal er beregnet til 120 dekar, hvorav 70 dekar er grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, 25 dekar er grasrik kvitmosemyr og 25 dekar er lyngmyr. Overflaten er svakt til en del tuet, og myrene representerer alle formoldingsgrader. Dybden er liten, og undergrunnen består av grus og stein. Myrene er vanskelige å grøfte på grunn av fjellpartiene, og må karakteriseres som mindre god til dårlig dyrkingsmyr. Omtrent midt inne på øya finnes en skjellsandbanke.

Sør-øst for Asmundvåg (kartfig. nr. 12) ligger et par større myr-

partier på tilsammen ca. 150 dekar helt inn til hovedveien. Høyden over havet er 20—40 m. Av arealet er omtrent det halve grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, og den andre halvdel er lyngmyr og lyngrik og grasrik kvitmosemyr. Landskapet er bra jevnt, men myroverflaten er ofte sterkt tuet og erodert av vann. En betydelig del av arealet er avtorva og således grunt, men på den uavtorva del er dybden omkring 1,5—2 m. Undergrunnen består av grus med enkelte fjellpartier. I betraktning av beliggenheten kan disse myrer karakteriseres som noenlunde gode til gode dyrkingsmyrer.

Rundt Sandvatnet (kartfig. nr. 13) er bra sammenhengende myr-arealer mellom skogåser. Hele arealet utgjør ca. 230 dekar, hvorav 7/10 er grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, resten er vesentlig lyngrik kvitmosemyr. Grasmyrene har jevn overflate og er noenlunde vel til vel formolda. Mosemyrene har erosjonsfurer og gråmose-tuer, og er svakt formolda med et 10—15 cm friskt moselag øverst. Myr-dybden er oftest mindre enn 1 m i grasmyra og vanligst 2—3 m i mosemyra. Undergrunnen består av leire og sand med noe stein. Særlig myrpartiet øst for Sandvatnet har gode avløpsforhold og kan karakteriseres som noenlunde god til god dyrkingsmyr. For de andre partier er dreneringsforholdene mindre gode, og da dette dessuten for en vesentlig del er mosemyr, er dyrkingsverdet her langt dårligere. Feltet krever lang veiforbindelse.

Vest for Strøm (kartfig. nr. 14) er nesten 200 dekar, vesentlig lyngmyr, like ved hovedveien. Myrpartiet er omtrent sammenhengende med veien langs etter. Det meste av arealet er avtorvet, og for sterkt, således at myr-dybden er bare 0,5 m og mindre. Undergrunnen består av noe steinet grus og sand. Overflaten er en del — eller sterkt — tuet, og torvlaget er noenlunde vel til vel formolda. Det stikkes ennå litt torv her, men myrene bør dyrkes, og må betegnes som noenlunde gode til gode dyrkingsmyrer.

Nord-øst for Strøm (kartfig. nr. 15) ligger flere myrull-bjønnskjeggtypemyrer og grasrike kvitmosemyrer mellom skogåser. Hele arealet av myrene utgjør ca. 150 dekar, omtrent likt fordelt mellom de to nevnte myrtyper. De fleste av myrene har en del frisk kvitmose i overflaten, og er ellers svakt til noenlunde vel formolda. Dybden er mest 1—2 m og undergrunnen består av grus og sand. Arealet bør komme til nytte som kulturbeiter.

Strømsdalen (kartfig. nr. 16) strekker seg fra sørvestenden av Storvatnet — i sørlig retning — mot Slåttedalen på grensen til Sandstad herred. Her er fine skoglier på begge sider av dalen, og således forholdsvis lunt i dalbotnen, hvor en finner de største sammenhengende myrarealer i Hitra herred. Myrarealet er beregnet til i alt ca. 1780 dekar. Det meste av dette er grasrik kvitmosemyr med 1330 dekar. Men her er også 350 dekar grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og ca. 100 dekar furumyr med mosemyrbunn. Myrene ligger i 20—80 m h. o. h. og har som regel god helling til elven, som går etter

midten av dalen. Myroverflaten er fast og jevn med lite tuer og har forholdsvis tynt, friskt moselag øverst. Ellers er mosemyra svakt til noenlunde vel formolda og grasmyra noenlunde vel til vel formolda. Dybden er jevn og dreier seg om 1—2 m, undergrunnen består av grus, sand og til dels leire. Selv om storparten av myrarealet i Strømsdalen er mindre god dyrkingsmyr i betraktning av myrtypen, så kan likevel dyrking her tilrådes. Det er nemlig det eneste område i herredet, bortsett fra Blåskogfeltet, hvor det er plass for en større kolonisering. Her er forholdsvis lett å bygge vei, og en bureisingsvei gjennom dalen vil få stor betydning for samferdselen på Hitra, hvis den blir knyttet sammen med en eventuell vei gjennom Hamnamarka i Sandstad herred.

Slåttedalen (kartfig. nr. 17) er nærmest en fortsettelse av Strømsdalen og er delt mellom Hitra og Sandstad herreder. Myrene i Slåttedalen er sumpige og fulle av bergskjær, så dreneringsforholdene til dels er noe vanskelige. Myrarealet på den del av dalen som ligger i Hitra herred, utgjør nesten 300 dekar med omtrent det halve grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen og den annen halvpart av typen grasrik kvitmosemyr. Her ble målt dybder på fra 0,3 til over 5 m. Undergrunnen består på de dypeste steder av leire, men ellers ligger myrene ofte direkte på fjell. Dette er mindre god til dårlig dyrkingsmyr.

Sør for Strømfjorden (kartfig. nr. 18, 19 og 20) er sterkt kupert fjellterreng med tilsammen vel 900 dekar myr. Det meste av arealet er grasrik og lyngrik kvitmosemyr samt grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, men ellers finnes mindre flekker av andre grasmyrtyper og lyngmyr. Myrene er sterkt oppdelte av tjern og snauffjellpartier, så dreneringsforholdene er meget vanskelige. Myroverflaten er til dels sterkt tuet og vatnerodert, har moselag fra 5—20 cm og viser alle vanlige fortorvingsgrader for myr. Dybden veksler sterkt, og målingene varierte mellom 0,3 og 3,5 m med 2,7 m som middeldybde for 22 borpunkter. Undergrunnen består mest av grus og sand. Dessuten ble notert leire ved de største myrdybder. De grunneste myrer hviler direkte på fjell. Området nyttes nå som naturbeite for sau og villhjort og vil neppe få annen utnyttelse i nær overskuelig framtid. For dyrking er området nærmest uskikket på grunn av sin beliggenhet og vanskelige dreneringsforhold.

I tillegg til de her særskilt beskrevne myrområder, finnes en mengde småmyrer. Arealet av disse utgjør i alt ca. 260 dekar, heri innbefattet kartfig. nr. 5, 8 og 11, som ikke er særskilt omtalt foran. Av dette areal er ca. 160 dekar myrull-bjønnskjeggmør, ca. 60 dekar er grasrik kvitmosemyr og ca. 40 dekar er lyngmyr. Tungvinn adkomst og vanskelige dreneringsforhold stenger de fleste av disse myrene ute fra en mer rasjonell utnyttelse.

Utnyttelsesmuligheter.

Hitra herred er et typisk kystherred med sjøen og havet som viktigste inntektskilde. Det er derfor naturlig at myrene i herredet hittil har fått en noe begrenset utnyttelse. Det er særlig som brenselkilde og til naturbeite at myrene har vært nyttet. Myrene nærmest bebyggelsen og langs veiene er stukket ut til torvbrensel i de skogløse og skogfattige deler av herredet i nord og vest. Her forekommer også en del jordødeleggelse ved for sterk avtorving. I disse områder er nå lite brenntorv igjen. Som naturbeite er de fleste myrene av liten verdi. Men det er ennå vanlig å ha melkedyra i utmarken, hvor det er bare på myrene at det vokser noen strå, da landskapet mellom myrene oftest består av snaufjell, lyngmark eller furuskog. I de senere år har nok enkelte bruk opparbeidet en del kulturbeite, men så sent som ved jordbrukstillingen i 1949 var det bare vel 100 dekar kulturbeite på dyrket og overflatedyrket jord tilsammen i hele herredet. Det er jo noe, men fordelt på over 200 bruk forstår en at det blir temmelig utilstrekkelig, og at behovet for bedre beiter er meget stort. Videre ble innledningsvis nevnt at bruksstørrelsen i herredet er bare ca. 24 dekar i gjennomsnitt. Med nåtidens tekniske hjelpemidler i jordbruksdriften, er jo det alt for lite, og det ville være ønskelig å kunne øke den gjennomsnittlige bruksstørrelse til minst det dobbelte.

De ressurser herredet har i myrene vil derfor sikkert komme vel med i framtida. En vurdering av myrenes skikkethet for de forskjellige formål skal refereres ganske kort.

Av herredets 5400 dekar myr må over 1000 dekar sjaltes ut når det gjelder en mer rasjonell anvendelse, vesentlig på grunn av sin beliggenhet og de topografiske forhold. En bør derfor regne med bare vel 4000 dekar effektivt nyttbart myrareal.

Av dette areal er vel 300 dekar brenntorvmyr med ca. 400.000 m³ råtorv, som bør reserveres brenselforsyningen. Dette er lite sammenliknet med torvforrådet i Sandstad og Fillan, men Hitra herred har derimot flere ganger så stort skogareal pr. innbygger. Med rasjonell utnyttning av det lokale brenselforråd i skog og myr og økt tilførsel av elektrisk kraft, skulle herredet være bra stillet på dette område. Det meste av brenntorvareale må antas å bli kultivert etter avtorving. En kan derfor kalkulere med ca. 4000 dekar myr for framtidig dyrking, beite- og eventuelt skogkultur.

Når det gjelder kvaliteten av myrene for dyrking, så er omtrent 1/3 av arealet grasmyr, vesentlig av myrull-bjønnskjegtypen. Det meste av dette areal, eller vel 1000 dekar, har fått karakteristikken noenlunde god til god dyrkingsmyr. De grasrike kvitnosemyrer som utgjør den største andel eller nesten det halve av arealet, må betegnes som mindre gode dyrkingsmyrer. Men denne type kan likevel anbefales dyrket når forholdene ellers ligger til rette for det. Også lyngmyrene kan være bra dyrkingsmyrer, men da disse myrer ofte er

grunne, vil undergrunnens beskaffenhet være sterkt medbestemmende for dyrkingsverdet. Dårligst for dyrking er de lyngrike kvit-mosemyrer, men de utgjør en forholdsvis liten andel. Når de ligger som mindre partier i forbindelse med andre typer, vil de naturlig komme med i den felles dyrkingsplan, selv om de i betraktning av myrtypen, må karakteriseres som dårlige dyrkingsmyrer. Inn under denne kategori faller også en del myrer av de andre typer på grunn av vanskelige dreneringsforhold og uheldig beliggenhet, slik at henimot 1/4 av det effektive areal eller ca. 1000 dekar, må betegnes som dårlig dyrkingsmyr.

I tillegg til myrarealet har herredet en del dyrkbar fastmarksjord. Men det blir likevel stort underskudd på dyrkingsjord om en skulle realisere planen om å øke bruksstørrelsen til det dobbelte og dessuten skaffe tilstrekkelig av kulturbeiter til alle bruk. Som forholdene i herredet nå ligger an, bør opparbeidelse av kulturbeiter komme i første rekke, dels som fulldyrket myr og dels som overflate-dyrket fastmark. En del bruk vil dessuten kunne utvide sitt dyrkede areal ved tilskuddsjord enten på bruket eller innen rimelig avstand utenfor.

Noen av myrfeltene i herredet ligger imidlertid så isolert og langt fra tidligere busetting at de passer best som egne bruk eller grender. Det gjelder i første rekke Strømsdalen og Slåttedalen med over 2000 dekar dyrkingsmyr og en del dyrkbar fastmarksjord. Videre er arealet vest for Blåskogvatnet allerede planlagt som bureisingsfelt av selskapet Ny Jord. På disse to felter og et par andre med plass for enkelte bruk, vil det i alt antakelig kunne reises 8—10 nye bruk i Hitra herred.

DYR KING AV BRENNTORVMYR.

Av myrkonsulent Aksel Hovd.

Framhald frå hefte 1, 1956.

Forsøk på Aursjømyra i Verran.

Dette forsøket har forfatternen skrivi om i ei melding som vart prenta i 1944 (3).

Myra har ganske utprega brenntorvkarakter i ymse parti, men kan nok elles vera litt ujamn. Ein prøve teki 1944 i 20—40 cm djupn fekk slik merknad frå Statens landbrukskjemiske kontrollstasjon i Trondheim: «Brenntorvkarakteren er temmelig utpreget, brennverdet er ofte høyt om fortorvinga ikke er kommet så langt.» Prøva var teki på ca. 1,5 m djup udyrka myr og svarer bra til myra der forsøka har vori.

Eit gjødslingsforsøk etter gamal plan med ein-sidig og fleirsidig gjødsling var i gang i åra 1929—34. Feltet var grøfta med 9 m teig og kalka med 3 hl brent kalk pr. dekar, men ikkje sand- eller leirkjørt. Utfallet i avling ved ymse gjødsling ser ein av tala nedanfor: